

PROCEDIMENTS DE CONSERVACIÓ: MARCATGE I ETIQUETATGE

Versió 1, Juliol 2014. Versió 2 Abril 2020

Marta Pérez Azcárate

Revisat per: Olga Muñoz, Maria Vila i Eulàlia Garcia-Franquesa

Laboratori de conservació preventiva i restauració, MCNB / Grop S.L.

ÍNDEX:

1. DESCRIPCIÓ, p. 2.
2. CRITERIS GENERALS, p. 2.
3. PRECISIONS GENERALS PEL MARCATGE, p. 2.
4. PRECISIONS GENERALS PER L'ETIQUETATGE, p. 3.
5. BIBLIOGRAFIA, p. 4.

Com citar aquest document:

Pérez-Azcárate, M., Muñoz, O., Vila, M., Garcia-Franquesa, E. 2020. *Procediments de conservació: marcatge i etiquetatge*. Document intern del Museu de Ciències Naturals de Barcelona (inèdit).

1. DESCRIPCIÓ

El museu ha de garantir que els exemplars de les col·leccions tinguin un número de registre que els identifiqui inequívocament. Aquest número ha de romandre amb l'espècimen de la manera més permanent possible sense danyar-lo.

2. CRITERIS GENERALS

- **LLEGIBILITAT:** Tant la sigla com l'etiqueta, han de ser llegibles i comprensibles a ull nu (mida i cal·ligrafia). En el cas de la sigla, si es pot escollir, s'ha d'evitar ubicar-la a superfícies rugoses que dificultin l'escriptura.

- **MÍNIMA MANIPULACIÓ:** Sigles i etiquetes s'han d'ubicar en una part accessible de l'exemplar, per tal d'evitar manipulacions innecessàries durant el seu marcatge o revisió.

- **DURABILITAT:** Els materials emprats per marcar i etiquetar han de ser durables, de qualitat i en bon estat en el moment del marcatge/etiquetatge.

- **INNOCUÏTAT:** Els materials emprats per marcar i les etiquetes, fils, cordills o qualsevol altre element que calgui desar en contacte directe amb l'exemplar, hauran de ser inerts, innocus i compatibles amb aquest.

- **REVERSIBILITAT:** El marcatge i l'etiquetatge han de ser reversibles, per una banda per poder corregir possibles errors i per una altra per no alterar la integritat de l'exemplar.

3. PRECISIONS GENERALS PEL MARCATGE

UBICACIÓ DE LA SIGLA:

- La sigla s'ha de marcar en una part accessible de l'exemplar, per tal d'evitar riscos i manipulacions innecessàries durant el procés marcatge o quan es consulta la sigla, particularment si l'exemplar és fràgil, voluminós o pesat.

- És convenient marcar cada tipus d'exemplar sempre al mateix emplaçament, per poder trobar fàcilment la sigla i evitar així riscos i manipulacions innecessàries durant la seva consulta. Caldria que cada col·lecció establís aquests emplaçaments, en funció de les característiques pròpies de les seves tipologies d'exemplars.

- Evitar marcar a superfícies de fractura i a punts susceptibles de proporcionar informació científica.

- Es recomana emplaçar la sigla en un lloc discret en cas d'exemplars destinats a l'exposició.

PROCEDIMENT¹:

1. Estendre, a pinzell, una capa de vernís de la mida aproximada de la sigla a marcar. Aquest vernís evita que la tinta penetri a la superfície de l'exemplar, d'aquesta manera es poden fer correccions si hi ha hagut algun error durant el marcatge.
2. Marcar la sigla amb la tinta corresponent (veure taula 1), a plumilla, pinzell o retolador.
3. Estendre, a pinzell, una capa de vernís de la mateixa mida que l'anterior. Aquesta capa protegeix la sigla (desgast, fregament, etc.)

Taula 1: MATERIALS RECOMANATS PEL MARCATGE.

PER MARCAR EXEMPLARS, INSTRUMENTS, APARELLS, MODELS, ETC²	Vernís protector de l'exemplar	<ul style="list-style-type: none"> · Resina: Paraloid B72. · Dissolvent: Acetona. · Concentració: 10 – 20 %³
	Tinta	<ul style="list-style-type: none"> · Per a superfícies clares: tinta xinesa. · Per a superfícies fosques: pigment blanc de titani en acrílic.
	Vernís protector de la sigla	<ul style="list-style-type: none"> · Resina: Paraloid B72. · Dissolvent: Acetona. · Concentració: 5%
PER MARCAR ETIQUETES ANTIGUES, DOCUMENTS, FOTOGRAFIES, ETC	<ul style="list-style-type: none"> · Llapis de grafit HB (pel revers). · Evitar marcar fort sobre superfícies toves per tal de no deixar relleu. 	

4. PRECISIONS PER L'ETIQUETATGE

- L'etiqueta s'ha de col·locar en una part accessible de l'exemplar, per tal d'evitar riscos i manipulacions innecessàries durant el procés d'etiquetatge i quan es consulta l'etiqueta, particularment si l'exemplar és fràgil, voluminós o pesat.
- És convenient etiquetar cada tipus d'exemplar sempre al mateix emplaçament, per poder trobar fàcilment l'etiqueta i evitar així manipulacions innecessàries durant la seva revisió. Caldria que cada col·lecció establís aquests emplaçaments, en funció de les característiques pròpies de les seves tipologies d'exemplars.
- Es recomana protegir les etiquetes de paper de plagues i brutícia amb una bossa de polietilè.

¹ El mètode de marcatge descrit és l'estàndard recomanat. Per a exemplars on no es pugui aplicar, es cercaran alternatives que s'ajustin als criteris generals.

² No utilitzar aquest mètode per marcar objectes de plàstic.

³ Variable en funció de la rugositat/porositat de la superfície a siglar (es pot augmentar la concentració si és necessari, o aplicar-ne varies capes).

- Evitar col·locar etiquetes a punts fràgils de l'exemplar.
- Quan la mida dels exemplars no permeti el lligat, l'etiqueta junt amb l'espècimen s'ubicaran a un contenidor de les característiques adients (vial, bossa, capseta, etc). El mateix procediment es farà servir per els grups/lots d'objectes. En el cas de col·leccions entomològiques en sec, l'etiqueta es fixarà amb agulles inoxidable.

Taula 2: MATERIALS RECOMANATS PER L'ETIQUETATGE.

TINTA	<ul style="list-style-type: none">· Tinta xinesa· Grafit· Impressió⁴: tinta negra a base de carboni (sec) / <i>ribbon</i> negre de resina (humit)
ETIQUETA	<ul style="list-style-type: none">· Paper neutre de qualitat· Polietilè (Tyvek®)· Polièster [Dymo® imprès (sec) / premsat (humit)]
LLIGAT	<ul style="list-style-type: none">· Fil/cordill de cotó sense tenyir· Fil/cordill de Polipropilè

5. BIBLIOGRAFIA

- ICOM, 1994. *CIDOC Fact Sheet No. 2: Labelling and marking objects*, ICOM, Paris.
- National Park Service, 2012. *Museum Handbook II*, Appendix H, Washington D.C.

⁴ Per a col·leccions en sec es recomanen els sistemes d'impressió offset, matricial o de transferència tèrmica, sempre utilitzant màquines i tintes de qualitat. Per a col·leccions en humit, el sistema d'impressió que a dia d'avui ha demostrat més resistència és el de transferència tèrmica sobre etiqueta plàstica de teixit-no-teixit i *ribbon* de resina negra.